

جمعیت خیریه محله نوبر

غلامرضا در کتانیان*

darkatani_raza@yahoo.com

چکیده

در این مقاله، پس از معرفی مراکز خیریه و بررسی فعالیت آنها و بهگونگی مشارکت افراد خیر در آن مراکز، به حرمت و تقدس این گونه امور و نگاه جدی و فاطح اسلام به امور خیریه اشاره شده است. در قسمتی دیگر، نحوه شکل گیری این جمعیتها را در تبریز - که از دوره مشروطه شروع شده بود - بیان کرده و جریان شهریور ۱۳۲۰ را در رشد و توسعه این جمعیتها مؤثر دانسته است. سپس کنترل دولت بر امور از طریق شهربانی و ساواک به خاطر نگرانی رژیم از فعالیت تشکل های مردمی، مورد بررسی قرار گرفته است.

در مبحث بعدی، پس از ذکر نام بانیان و ارائه تصویر آنها، اهداف جمعیت را برشمرده و اشاره می کند که اهداف یاد شده می باید به گونه ای اجرا شود که جنبه گداپرووری نداشته باشد. سپس اعضا و تشکیلات جمعیت را معرفی کرده و نحوه انتخاب اعضای مجمع عمومی، هیئت مرکزی، هیئت مدیره و هیئت بازرسی را توسط اعضا بیان می کند.

در قسمت بودجه، درآمد جمعیت را از محل کمکهای نقدی اعضا و افراد نیکوکار به صندوق جمعیت و مقرری ماهانه و کمکهای سالانه کمیسیون مستمندان تبریز بیان کرده و طی گزارشهای ارائه شده، هزینه کردهای جمعیت را در بخشهای مختلف آموزش، درمان و سایر امور مستمندان محله نوبر ذکر نموده است.

در مبحثی با عنوان فعالیتها و اقدامات، به ذکر فعالیتهای جمعیت از زمان تأسیس تا پیروزی انقلاب اسلامی پرداخته و اهم آن اقدامات را در سه محور عمده: «تهیه وسایل تحصیل و آموزش صنعت برای فرزندان یتیم و بی بضاعت محله نوبر»، «تهیه وسایل بهداشت و درمان برای بیماران نیازمند محله» و «اعطای مساعدتهای نقدی و جنسی به مستمندان»، برشمرده است.

***

انجمنها و مراکز خیریه، مؤسسات عام‌المنفعه‌ای هستند که به منظور ارائه خدمت به افراد جامعه در زمینه‌های گوناگون از قبیل خدمات بهداشتی، درمانی، رفاهی و فرهنگی، پا به عرصه حیات می‌گذارند. وجود این مراکز، تعداد و موضوع فعالیت آنها، محک و معیاری برای ثبوت یا نفی عدالت اجتماعی در جامعه است. بدین معنا که این مراکز زمانی پا به عرصه فعالیت می‌گذارند که عدالت در اجتماع با عملکرد ناقص و برنامه‌های ضعیف کمرنگ یا مخدوش شده باشد و دولت نتواند به وظیفه خود در برابر آحاد جامعه بویژه قشر ضعیف عمل کند. در چنین مقطع زمانی است که عده‌ای از نوع‌دوستان خیر جامعه، به منظور ارائه خدمت به هموعان خود، تشکیلاتی پدید می‌آورند تا راهگشائی برای خدمت به مستمندان باشند.

از آنجا که خداوند متعال کلیه افراد را یکسان نیافریده و در طبیعت برابری نیست، همیشه افرادی پیدا می‌شوند که از دیگران ناتوان‌تر و ضعیف‌تر هستند. لذا انسانها باید تلاش کنند تا این برابری را ایجاد کنند. براین اساس گرسنه‌ای را سیر کردن، برهنه‌ای را پوشاندن، گره از کار درمانده‌ای گشودن، بیماری را به مرهم و دارو رساندن، قرض مدیونی را ادا کردن، به تشکیل خانواده‌ها کمک کردن، زندگی از هم پاشیده حادثه دیده‌ای را سامان دادن، امکان کسب دانش برای فرزندان بی‌بضاعت فراهم آوردن، همه این موارد اعمال خیری است که نه تنها از نظر جامعه حرمت و تقدس خاصی دارند، بلکه در اسلام نیز جایگاه ویژه‌ای داشته و این دین به عنوان آخرین و کامل‌ترین آئین الهی، با نگاهی جدی و قاطع به این امر نگریسته است. آیات فراوان در خصوص اثرات وضعی و پاداش اخروی امور خیریه در قرآن مجید، تأییدی است بر این مطلب^۱ و

روایات ائمه اطهار - علیهم السلام - نیز جهت تأکید بر انجام این امور است.^۲

جمعیت‌های خیریه تبریز - که حاصل و دستاورد انقلاب مشروطه بود - در ابتدا به صورت غیررسمی و اغلب فصلی در پائیز هر سال جهت تهیه زغال برای تأمین سوخت زمستانی و تهیه پوشاک مستمندان، در مساجد و یا منازل اعضا و معتمدان محل تشکیل می‌شد. فعالیت این جمعیتها در جریان شهریور ۱۳۲۰ نیز مانند سایر فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی راكد ماند. اما آزادیهای سیاسی و اجتماعی برآمده از رویدادهای این جریان در سالهای بعد از آن، زمینه را برای علاقه‌مندان به فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی مهیا ساخت و آنها را بر آن داشت تا با استفاده از فرصت به دست آمده، برای تحقق آرمانهای آزادیخواهانه و یا عدالت‌جویانه خود پاخیزند. در این میان علما، تجار و افراد خیر تبریز با الگوبرداری از هیئت‌های خیریه محله‌های آن شهر در دوره مشروطیت، در قالب تشکلهای اجتماعی، جمعیت‌های خیریه‌ای با هدف متعالی کمک به هموعان، هموطنان و همشهریان نیازمند خود - که به دلیل مشکلات، نقص عضو و ناتوانی در عسرت به سر می‌بردند - تأسیس کردند.

این جمعیتها ابتدا به وسیله دایره همگانی شهربانی و بعد از تأسیس ساواک، به وسیله آن سازمان کنترل می‌شدند. این کنترل بخصوص بعد از قیام پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ ش. / پنجم ژوئن ۱۹۶۳ م. به جهت نگرانی رژیم از رشد فعالیت‌های سیاسی علیه دستگاه حاکم، شدیدتر شده و ساواک به بهانه تجدید پروانه فعالیت، بنیان و اعضای آن جمعیتها و فعالیت‌های آنها را کنترل و نظارت می‌کرد تا مبادا این جمعیتها به کانونی علیه رژیم تبدیل شوند.

در این مقاله تلاش شده با اشاره به اهداف این

دارد:

- ۱- اقدامات جمعیت جنبه گداپرووری نداشت و متولیان جمعیت همواره بر این موضوع تأکید داشتند: «به کسانی که گدائی را حرفه خود قرار داده باشند، [جمعیت] هیچ کمکی نمی کند.»
- ۲- هدف جمعیت، صرفاً معاونت اجتماعی بود و در امور سیاسی دخالت نمی کرد.^۶

اعضا و تشکیلات

اعضای مؤسس جمعیت، آیت الله سید هادی خسروشاهی، حاج معصوم شیخ الاسلامی، محمد تقی بیت الله، احمد جوادزاده، محمد جعفر خوئی، احمد خسروشاهی، حاج محمود منبری و دیگران بودند که تصویر آنها در ذیل مشاهده می شود.^۷

ایستاده از راست آقایان: بهروش، خسروشاهلو، گلشن، واحدی، نعمت زاده، حداد، رضوان، برادران خسروشاهی؛ ردیف وسط از راست آقایان: ابوالفتحی، دکتر ایران شهر، حاج سید هادی خسروشاهی، ساعتچین حاج میرزا هاشم شکوری، شیخ الاسلامی، ؟؛
نشسته از راست آقایان: بهنام، سبحانی، ؟، ؟، جوادزاده، میرابوالقاسم.

اعضای جمعیت، شامل اعضای رسمی و عادی بود. اعضای رسمی، کسانی بودند که به تأسیس جمعیت با کمکهای مادی و معنوی قابل ملاحظه همت

جمعیت، معرفی بانیان و اعضا، تشکیلات، بودجه و عملکرد آن از ابتدای تأسیس تا پیروزی انقلاب اسلامی، مورد بررسی قرار گیرد.

این جمعیت در سال ۱۳۳۱ ش./ ۱۹۵۲ م. به منظور مساعدت به مستمندان، تعلیم و تربیت ایتمام، کمک به بیماران بی بضاعت و سایر مساعدتهای عمومی، در منزل [آیت الله] سیدهادی خسروشاهی، در محله نوبر^۸، کوچه عزیدفترها تأسیس گردید^۹ و در همان سال به ثبت رسید. (سند شماره ۱)^{۱۰}

اهداف

این جمعیت، اهداف گوناگون و مختلفی برحسب نیاز فقرا و مستمندان محله نوبر داشت که اهم آن اهداف عبارتند از:

- ۱- تهیه وسایل تحصیل و تأسیس آموزشگاههای صنعتی دخترانه و پسرانه برای ایتمام و مستمندان؛
- ۲- ایجاد مراکز بهداشتی برای معالجه بیماران مستمند از قبیل: تأسیس درمانگاه، جلب مساعدت اطبا و تهیه دارو و سایر مایحتاج آنها در حدود وسع مالی؛
- ۳- اعاشه و اداره افرادی که از کار افتاده باشند و تهیه وسایل معیشت آنها جهت جلوگیری از شیوع تکدی گری؛

۴- تهیه وسایل کفن و دفن اموات بی کس و یا امواتی که بازماندگان آنها از تأمین مخارج کفن و دفن عاجز بودند؛

۵- اعطای قروض طویل المدت به اشخاص آبرومندی که دارائی آنها در نتیجه حوادث روزگار از دست رفته و قادر به اداره امور خود نبودند؛

۶- تهیه سوخت زمستانی مستمندان و سایر معاونتهای عمومی در حدود توانائی.

در اهداف یاد شده، دو نکته برجستگی بیش تر

ورزیدند و یا در سال بیش تر از یک هزار ریال به صندوق جمعیت کمک می کردند. مجمع عمومی، از اجتماع اعضای رسمی و عادی تشکیل می شد و هر یک از اعضای عادی و رسمی دارای یک رأی بودند. انتخاب جمعیت مرکزی، به مدت دو سال از بین اعضای رسمی صورت می گرفت.^۸

ماده نهم اساسنامه جمعیت، تشکیلات آن را شامل مجمع عمومی، هیئت مرکزی، هیئت مدیره و هیئت بازرسی برشمرده و وظایف هر یک از قسمتهای یاد شده را توضیح داده است.^۹

مجمع عمومی، از کارمندان رسمی و عادی جمعیت، بنا به دعوت هیئت مدیره تشکیل می شده که اعضا در آن مجمع هر کدام یک رأی داشته و براساس ماده دوازده اساسنامه، دارای وظایف معین بودند.^{۱۰} سند شماره ۲، نمونه ای از دعوتنامه های مجمع عمومی را نشان می دهد که در منزل یکی از اعضا برگزار شده است.^{۱۱}

اولین جلسه مجمع عمومی جمعیت، در مورخه ۱۴ مرداد ماه ۱۳۳۱ ش. / ۵ اوت ۱۹۵۲ م. در منزل غلامحسین امیر مالک تشکیل گردید. در این جلسه، مطابق اساسنامه بیست نفر با رأی علنی به سمت اعضای هیئت مرکزی انتخاب شدند. این هیئت نیز در همان جلسه با رأی مخفی، اعضای اصلی، علی البدل و بازرسان را انتخاب کرد و بعد از آن جلسه بوده که متولیان جمعیت، نسبت به ثبت آن اقدام کرده اند. (سند شماره ۳)^{۱۲}

جمعیت مرکزی، بیست نفر عضو داشت که هر هفته یک مرتبه تشکیل جلسه می دادند. هیئت مدیره جمعیت، از هفت نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی البدل تشکیل شده بود. اولین جلسه جمعیت در تاریخ ۱۳۳۱/۵/۲۱ ش. / ۱۲/۸/۱۹۵۲ م. در منزل

شیخ الاسلامی برگزار شد. در این جلسه، آیت الله سیدهادی خسروشاهی به سمت ریاست هیئت مدیره، حاج معصوم شیخ الاسلامی نایب رئیس، احمد خسروشاهی خزانه دار و غلامحسین امیر مالک، به سمت منشی انتخاب شدند.^{۱۳}

بودجه

متولیان این جمعیت، در سال ۱۳۳۶ ش. / ۱۹۵۷ م. اولین گزارش عملکرد خود را منتشر کردند و در ضمن آن، از مساعدتهای کمیسیون مستمندان تبریز،^{۱۴} به خاطر مبالغ پرداختی به جمعیت در آن سال تشکر کرده و مبالغ یاد شده را برای سعادت فرزندان یتیم و تسکین دردهای دردمندان و بیچارگان محله نوبر ضروری دانسته و اظهار داشتند که این کمکها، اثر نیکویی در پیشرفت امور دبستانهای این مؤسسه داشته است. (سند شماره ۴)^{۱۵}

براساس سند شماره ۴۵/۰۰۸۰۰۰۰۰۰ آرشیو منطقه شمال غرب، در سال ۱۳۲۸ ش. / ۱۹۴۹ م. استاندار وقت، مبلغ قابل توجهی در اختیار آیت الله سیدهادی خسروشاهی، جهت حمایت از جمعیت های خیریه و دستگیری از مستمندان تبریز گذاشته بود که از این مبلغ، ۱۵۰۰۰ ریال به جمعیت نوبر پرداخت شده است. (سند شماره ۵)^{۱۶}

در همین راستا، کمیسیون مستمندان تبریز علاوه بر تخصیص مقرر ماهانه به مدارس جمعیت، سالانه مبلغی نیز از محل بودجه اختصاصی کمک به مؤسسه های خیریه، به این جمعیت پرداخت می کرد که این کمک نقدی در سال ۱۳۳۰ ش. / ۱۹۵۱ م.، بیست هزار ریال بود. (سند شماره ۶)^{۱۷}

این گزارش، همچنین نشان می دهد که جمعیت خیریه نوبر در سال ۱۳۳۶ ش. / ۱۹۵۷ م. مساعدتهای

نقدی و جنسی به ارزش ۱۲۹۳۷۵ ریال به اقشار بی بضاعت محله کرده است. این کمکها، در رأس برنامه های خیریه بوده و در نتیجه این اقدام، جمعیت عملاً از تکدی گری جلوگیری کرده و نتیجه مطلوب را نیز به دست آورده بود.^{۱۸}

با بررسی گزارش عملکرد جمعیت در سالهای ۱۳۳۵ش./۱۹۵۶م. و ۱۳۳۶ش./۱۹۵۷م. این نتیجه به دست می آید که عواید سال ۱۳۳۶ش./۱۹۵۷م. نسبت به سال ۱۳۳۵ش./۱۹۵۶م. مبالغی اضافه وصولی داشته و افزایش نشان می دهد که این مطلب بیانگر مشارکت بیش تر اعضا بوده است (سند شماره ۷، دو نمونه از قبوض چاپ کرده جمعیت را نشان می دهد).^{۱۹} این افزایش درآمد، از آن جهت مفید بود که ازدیاد درآمدهای مستمر باعث توسعه خدمات نوعی و اجتماعی و دینی جمعیت می شد.

مقایسه موجودیهای آخر سال ۱۳۳۶ش./۱۹۵۷م. با موجودیهای اول همان سال - که در گزارش منتشر شده آمده - بیانگر اساس محکم و پایه استوار این مؤسسه می باشد و ارقام ارائه شده، افزایش سرمایه عمومی جمعیت را نشان می دهد.

شایان ذکر است که قسمت اعظم بودجه جمعیت در آن زمان صرف تأسیس مدارس و خرید لوازم و ابزار صنعتی برای تجهیز کارگاههای آن مدارس می شده که در این زمینه، جمعیت علاوه بر تأمین مخارج تحصیل چهار صد نفر دانش آموز یتیم و بی بضاعت مدارس دخترانه و پسرانه خود، لباس و کفش آنها را نیز تهیه می کرده و به دختران فارغ التحصیل هم یک دستگاه چرخ خیاطی برای تأمین معاش آنها و خانواده هایشان اهدا می کرد.

در فاصله سالهای ۱۳۳۱ش./۱۹۵۲م. تا ۱۳۳۶ش./۱۹۵۷م. جمعیت بیش از ۸۰۰۰۰ ریال صرف خرید دارو

برای بیماران مستمند، ۹۰۰۰۰ ریال وجه نقد، ۲۴۰۰۰ ریال بابت خرید نان خانواده های علیل و از کارافتاده، ۱۲۰۰۰ ریال بابت بهای زغال توزیعی بین مستمندان و مبالغی نیز جهت کفن و دفن اموات بی صاحب و مستمند هزینه کرده که این هزینه ها مجموعاً در طول سال به هفتاد یا هشتاد هزار تومان می رسید.

همان طور که گفته شد، عمده درآمد این مؤسسه خیریه، از محل اعانه های پرداختی اعضا و اشخاص خیر به صندوق خیریه تأمین می شد و مقداری نیز از طرف کمیسیون مستمندان تبریز - که برای کمک به بودجه دبستانهای آن جمعیت اختصاص یافته بود - پرداخت می گردید.^{۲۰}

فعالیتها و اقدامات

فعالیتهای عمده این جمعیت، به امور تعلیم و تربیت شاگردان بی بضاعت و امور درمانی معطوف بود. در این راستا برطبق ماده ۳۳ اساسنامه، ده درصد عایدات جمعیت در حسابی در بانک ملی به نام جمعیت پس انداز می شده که در مواقع ضروری، هیئت مدیره می توانست از آن حساب برداشت کند، به شرط اینکه در اولین فرصت ممکن وجه را به حساب مذکور برگرداند. البته اولویتهائی برای این پس انداز در نظر گرفته شده بود که اولویت اول، برای تأسیس آموزشگاه های صنعتی و ایجاد مراکز بهداشتی و اولویت دوم، برای اعطای قروض طویل المدت به فارغ التحصیلان آموزشگاه های مزبور اختصاص می یافت که در هر دو مورد می بایست با نظارت هیئت مدیره هزینه می شد.^{۲۱}

برطبق اساسنامه، هدف جمعیت حول محورهای از قبیل «تهیه وسایل تحصیل و آموزش صنعت برای فرزندان یتیم و بی بضاعت محله نوبر»، «تأمین وسایل

بهداشت و درمان بیماران بی چیز محله» و «اعطای مساعدتهای نقدی و جنسی به مستمندان محله» تمرکز یافته بود. این جمعیت، در انجام مأموریت خود در قسمت تحصیلی و صنعتی، دو باب دبستان پسرانه و دخترانه در تحت تکفل داشت که در این مدارس علاوه بر برنامه‌های درسی، کلاسهای حرفه‌آموزی نیز دایر بود و مؤسسه، هر سال مبلغی برای استخدام متخصصان جهت حرفه‌آموزی به شاگردان و تهیه وسایل مورد احتیاج کارگاههای آن مدارس اختصاص می‌داد که براساس اسناد به دست آمده، هزینه این مدارس در سال ۱۳۳۶ ش. / ۱۹۵۷ م. مبلغی بالغ بر ۲۳۴۷۹۸۵۰ ریال بوده است.

جمعیت با افزایش درآمد خود، به تکمیل طبقه دوم ساختمان آموزشگاه دخترانه عصمتیه و خرید اثاثیه و لوازم فنی برای آموزشگاه یاد شده و دبستان پسرانه قدس می‌پرداخت که درحقیقت با توسعه فضای آموزشی و خرید اثاثیه و لوازم برای آن مدارس، این امکان فراهم شده بود که دانش‌آموزان بی‌بضاعت بیش‌تری در آنجا مشغول تحصیل و کسب صنعت شوند که آرزوی جمعیت نیز همین بود.^{۲۲}

متولیان جمعیت، در سال ۱۳۳۷ ش. / ۱۹۵۸ م. دومین گزارش عملکرد خود را منتشر کردند که این جمعیت در مقایسه با سایر جمعیت‌های خیریه، در عمل به این ماده از اساسنامه که جمعیتها را ملزم کرده بود گزارش فعالیت سالانه خود را منتشر کنند، عملکرد بهتری داشته است. متولیان این جمعیت، در این کارنامه از مساعدتهای ارزشمند ارباب همت - که به طرق مختلف بنیان مالی خیریه را توان بخشیده و امکان توفیق بیش‌تر خدمتگزاران مؤسسه را فراهم آورده بودند - تشکر کردند و اظهار داشتند: «سعی و کوشش خیریه، مصروف این هدف است که ضمن کمک و یاری به

اشخاص مستحق و مستمند، با دقت و تحقیق کافی در وضع مالی و قدرت معیشت آنان، از گداپروری و طفیلی بار آوردن عناصر تنبل و تن‌پرور شدیداً جلوگیری نماید و اشاره داشتند که این اعانه‌های کوچک و موقت - که به مستمندان پرداخت می‌شود - جز در موارد ضروری صورت نگرفته و مقصود اصلی و غائی خیریه، تربیت و پرورش اطفال یتیم بوده است که در نتیجه آن بتوان از راه فراگیری مهارت‌های گوناگون و آموزش دروس مورد نیاز، از کودکانی که بر اثر بی‌سرپرستی در مخاطره مفاسد و لغزشهای اخلاقی قرار گرفته‌اند، افرادی لایق و با سواد و صنعتگر بار آورده و از استعدادهای نهفته آنان به نحو مطلوب و به نفع تأمین آینده‌ای درخشان و امیدبخش برای آنها استفاده شود.»^{۲۳} به همین دلیل - همان‌طور که در مبحث بودجه ذکر آن رفت - قسمت اعظم بودجه خیریه صرف تأسیس مدارس و خرید لوازم و ابزار صنعتی شده بود. به طوری که در سال ۱۳۳۷ ش. / ۱۹۵۸ م.، تعداد ۲۳۶ نفر در مدارس اختصاصی جمعیت (مدارس پسرانه قدس و دخترانه عصمتیه) مشغول تحصیل بودند. عده‌ای از این شاگردان، دخترانی بودند که به فراگیری فنون بافندگی، گلدوزی، خیاطی و آشپزی با روشهای علمی و عملی مشغول بودند و عده‌ای نیز پسرانی بودند که علاوه بر تحصیل، مطابق برنامه وزارت فرهنگ [وزارت آموزش و پرورش] به فراگیری مهارت‌هایی از قبیل درودگری و گلسازی و سایر صنایع دستی اشتغال داشتند. همه این دانش‌آموزان به مدد استادان و مربیان مجرب - که جمعیت استخدام کرده بود - به تحصیل و کسب مهارت می‌پرداختند.^{۲۴}

در سال ۱۳۳۸ ش. / ۱۹۵۹ م. - که کمیسیون مستمندان تبریز منحل گردید - مقرری آن کمیسیون در حق مدارس جمعیت نیز قطع شد و همین مسئله بر

عملکرد جمعیت تأثیر منفی گذاشت و باعث شد که در سال بعد متولیان جمعیت قادر به تهیه لباس و کفش و جوراب برای دانش آموزان مستمند مدارس خود نشوند و حتی انحلال آن کمیسیون، باعث توقف قسمتی از فعالیتهای اجتماعی آن جمعیت نیز شده بود. بدین جهت متولیان جمعیت برای حل این مشکل - که روند امور خیریه را مختل کرده بود - با فرمانداری مکاتبه و درخواست پرداخت مقرری کردند.^{۲۵} با بیان این مطلب، به این نتیجه می‌رسیم که مساعدتها و حمایت‌های مالی کمیسیون مستمندان تبریز در حق جمعیت‌های خیریه، مؤثر بوده است.

جمعیت در سال ۱۳۵۲ ش. / ۱۹۷۳ م. به سبب رشد و توسعه فعالیتهای نیکوکارانه خود، هیئتی به نام هیئت «دارالایتام»^{۲۶} تأسیس کرد. این هیئت را ساواک و شهربانی کنترل می‌کرد، تا جایی که پس از استعلام از افراد مؤسس، دو نفر آنها را با نام‌های احد کاظم‌زاده و مختار صدقی - که قبلاً به جرم فعالیت سیاسی برضد رژیم محکوم شده بودند - از آن جمعیت اخراج کردند (سند شماره ۸).^{۲۷} پس از این جریان، سرهنگ لیقوانی رئیس ساواک استان آذربایجان شرقی، بشدت نگران فعالیت جمعیت خیریه نوبر شد و دستور داد شش بند به اساسنامه آن جمعیت اضافه گردد تا ساواک، نظارت و کنترل بیش‌تری بر اقدامات آن جمعیت داشته باشد. (سند شماره ۹)^{۲۸}

بر اثر فشار ساواک، هیئت‌مدیره جمعیت بناچار طی جلسه‌ای که در مورخ ۱۳۵۶/۸/۶ ش. / ۱۹۷۷/۱۰/۲۸ م. در منزل آقای منیری رئیس جمعیت برگزار کرد، موضوع استعفای^{۲۹} افراد یاد شده را - که به علت سابقه فعالیت سیاسی از حضور در جمعیت منع شده بودند - طرح و پس از اعلام استعفای آنها، جانشینان ایشان را تعیین کرد. سپس در همان جلسه،

موضوع انضمام شش ماده به اساسنامه جمعیت - که بر پایه ضرورت‌های بعدی و موارد دیکته کرده ساواک به جمعیت تنظیم شده بود - مطرح گردید و توسط اعضا اتخاذ تصمیم به عمل آمد که خلاصه آن مواد، به شرح زیر بود:

۱- تشکیل شعب مؤسسه، منوط به تحصیل مجوز از مقامات ذیصلاح خواهد بود.

۲- هرگونه تغییر در اساسنامه، پس از اصلاح و تأیید مقامات ذیصلاح صورت می‌گیرد.

۳- مسائل و مواردی که در اساسنامه پیش‌بینی نشده و تدوین و تنظیم آئین‌نامه اجرایی آن با قوانین جاریه مملکت مغایرت نداشته باشد، پس از اطلاع مقامات ذیصلاح، به مورد اجرا گذاشته شود.

۴- تجدید انتخابات اعضای هیئت‌مدیره و پروانه فعالیت مؤسسه، با اطلاع و تأیید مقامات ذیصلاح امکان‌پذیر خواهد بود.

۵- انتشار هرگونه تألیفات و نشریات از طرف مؤسسه، می‌باید با رعایت قوانین مطبوعات کشور انجام گیرد.

۶- دعوت از بیگانگان و مصاحبه با آنان و کسانی که به نحوی با هدف مؤسسه ارتباط دارند، منوط به اطلاع قبلی مقامات ذیصلاح می‌باشد.^{۳۰}

همان‌طور که در پیش آمد، تمامی این موارد از طرف ساواک به جهت نگرانی از فعالیت سیاسی احتمالی اعضای این جمعیت دیکته شده بود و البته ساواک در آن سالها بر کلیه جمعیت‌های خیریه مردمی نظارت می‌کرد و به نوعی این موارد را برای آنها نیز اجرا می‌کرد. پر واضح است که دلیل این اقدامات ساواک، تشدید فعالیت انقلابیون علیه رژیم شاه بود که باعث شده بود آنها از هرگونه اجتماع و تشکل مردمی با هر نوع فعالیت احساس نگرانی کنند. (سند شماره

براساس مصاحبه با مدیر عامل فعلی جمعیت، این مردم‌نهاد خیریه، حتی در زمان انقلاب و جنگ تحمیلی تعطیل نشد بلکه در مواقع بحرانی که نیاز به جمعیت‌های خیریه بیش‌تر احساس می‌شد، فعالیت چشمگیری در زمینه امور خیر و عام‌المنفعه انجام می‌داد.^{۳۲}

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بی نوشتها:

۱- از جمله این آیات، آیه های ۲۶۱ و ۲۶۲ سوره بقره می باشد که خداوند می فرماید:

«مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبه انبتت سبع سنابل فی کل سنبله مائه حبه و الله یضاعف لمن یشاء و الله واسع علیم.» «مثل آنان که بخشند مال خود را در راه خدا، مانند دانه ای است که برویاند هفت خوشه، در هر خوشه صد دانه و خدا چند برابر کند برای هر که خواهد و خداست گشاینده دانا.» (بقره: ۲۶۱)

«الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله ثم لا یتبعون ما انفقوا منا و لا اذی لهم اجرهم عند ربهم و لا خوف علیهم و لا هم یحزنون.» «آنان که بخشند مال خود را در راه خدا و در پی نیارند آنچه را بخشیدند، متی و نه آزاری ایشان را است و پاداش آنان نزد پروردگارشان است و نه ترسی بر آنان است و نه اندوهگین شوند.» (بقره: ۲۶۲)

۲- پیامبر اسلام (ص)، در مورد کمک به مستمندان

می فرمایند: «محبوب ترین اعمال نزد خدا، شاد کردن مؤمن است؛ گرسنگی را از او برانی؛ گرفتاری را از او بگردانی.» نقل از بی نام، **گزارشی از فعالیت چهار ساله**

هیئت عیادت بیمار تبریز (تبریز: جمعیت خیریه نوبر،

بی تا)، ص ۲. امام علی - علیه السلام - می فرمایند: «ما احسن تواضع الاغنیاء طلباً لما عند الله و احسن منه تیه الفقراء علی الاغنیاء اتکالاً علی الله.» (چه نیکوست فروتنی توانگران برابر مستمندان برای به دست آوردن آنچه نزد خداست و نیکوتر از آن، بزرگ منشی مستمندان به اعتماد بر خدا برابر اغنیاست. ← علی بن ایطالب (ع). **نهج البلاغه**، ترجمه سید جعفر شهیدی (تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۸)، ص ۴۳۴.

امام موسی بن جعفر (ع) فرمود: «بدان بدرستی که از برای خداوند تعالی در زیر عرش سایه رحمتی است که

جای نمی گیرد در آن، مگر کسی که نیکویی و احسان

کند به برادر خود یا آسایش دهد او را از غمی یا داخل

کند بر او سروری.» ← **گزارشی از فعالیت چهار ساله**

هیئت عیادت بیمار تبریز، ص ۳.

۳- نوبر از محلات شهر تبریز.

۴- سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، آرشیو مدیریت شمال غرب، سند شماره ۰۰۵۰۰۰۱۶۰.

۵- اداره کل ثبت اسناد و املاک آذربایجان شرقی، اداره ثبت مؤسسات تبریز، پرونده شماره ۷.

۶- همان.

۷- بایگانی جمعیت خیریه نوبر.

۸- سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، همان سند.

۹- اداره کل ثبت اسناد و املاک آذربایجان شرقی، همان پرونده.

۱۰- جهت کسب اطلاع بیش تر از تشکیلات جمعیت بنگرید به: اساسنامه جمعیت در پرونده شماره ۷ اداره ثبت مؤسسات تبریز.

۱۱- اداره کل ثبت اسناد و املاک آذربایجان شرقی، همان پرونده.

۱۲- همان.

۱۳- همان.

۱۴- این کمیسیون را در سال ۱۳۰۸ ش. / ۱۹۲۹ م. تعدادی از افراد خیر و برخی مقامات دولتی تبریز در شهرداری تأسیس کردند. هدف این کمیسیون، انجام امور خیریه، هماهنگ کردن سازمانهای مربوط، رسیدگی به مستمندان و فقرا و دانش آموزان نیازمند، رفع احتیاجات جمعیتها و بنگاههای خیریه، توزیع مناسب مساعدتهای نقدی و جنسی دولت در بین مستمندان و جمعیتهای خیریه تبریز، از طریق کمکهای سالانه و مقرریها بود. ← سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، آرشیو مدیریت شمال غرب، سند شماره ۰۰۸۰۰۰۰۴۵.

۱۵ - سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، آرشیو مدیریت شمال غرب، سند شماره ۰۰۵۰۰۰۱۶۰.

۱۶ - همان، سند شماره ۰۰۸۰۰۰۰۰۴.

۱۷ - همان.

۱۸ - همان، سند شماره ۰۰۵۰۰۱۶۰۵.

۱۹ - بایگانی جمعیت خیریه نوبر.

۲۰ - سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، همان سند.

۲۱ - اداره کل ثبت اسناد و املاک آذربایجان شرقی، همان پرونده. همچنین سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران،

همان، سند شماره ۰۰۵۰۰۰۱۶۰.

۲۲ - سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، همان، سند شماره

۰۰۵۰۰۱۶۰۵.

۲۳ - همان.

۲۴ - همان.

۲۵ - همان.

۲۶ - هیئت خیریه دارالایتم، از شعب جمعیت خیریه نوبر می‌باشد که در سال ۱۳۵۲ ش. / ۱۹۷۳ م. تأسیس شد و هم

اکنون نیز به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

۲۷ - سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، همان، سند شماره

۰۰۷۰۰۰۰۰۲.

۲۸ - همان.

۲۹ - در مصاحبه مورخ ۱۳۸۵/۲/۳۰ ش. / ۲۰۰۶/۵/۲۰ م.

نگارنده با آقای کاظم‌زاده مدیر فعلی جمعیت خیریه نوبر؛ وی در پاسخ به سؤالی در این زمینه پاسخ داد که موضوع استعفا صوری بوده و بعد از استعفا، بنده و آقای صدقی، همچنان در آن جمعیت فعالیت داشتیم.

۳۰ - سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، همان سند.

۳۱ - سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، همان، سند شماره

۰۰۷۰۰۰۴۰۸.

۳۲ - همان مصاحبه.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

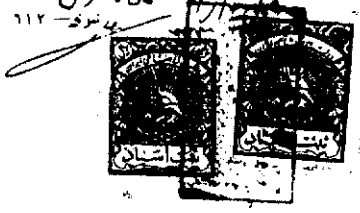

وزارت عدلیه
بیت گنج اسناد و اسرار

تقاضا نامه ثبت مؤسسه

- امضاء کننده ذیل حاج سید هادی خسروشاهی مؤسسه
- ثبت مؤسسه مزبور را با مشخصات ذیل تقاضا مینمایم . -
- ۱ - نام مؤسسه جمعیت خیریه * معله * نوپور
  - ۲ - مقصود از تشکیل مساعدت به مستندان و معلمان و تربیت ایثارم و کمک به مرطای بی بضاعت و سایر معاونت های عمومی در حوزه * معله * نوپور شهر تبریز .
  - ۳ - تابعیت ایران
  - ۴ - مرکز اصلی و آدرس صحیح آن تبریز - معله * نوپور کوچه * عزید دفترها منزل آقای حاج سیدهادی آقا خسروشاهی .
  - ۵ - مرکز شعب مختلفه فعلا ندارد .
  - ۶ - اسامی مؤسسين آقا یمان حاج سید هادی آقا خسروشاهی - حاج سعید معصوم شیخ الاسلامی - حاج محمدعلی بیگلری - احمد جوادزاده - محمد جعفر خوئی - احمد خسروشاهی - حاج میر محمد منبری .
  - ۷ - تاریخ تشکیل چهاردهم مردادماه ۱۳۳۱
  - ۸ - مدیر یا مدیران مؤسسه و اشخاص که از طرف مؤسسه حق امضاء دارند: آقا ی حاج سیدهادی آقا خسروشاهی (رئیس جمعیت) آقا ی حاج سید معصوم شیخ الاسلامی (نائب رئیس) آقا ی مهدی احمد خسروشاهی (خزانهدار) آقا ی غلامحسین امیرملاک (منشی) و آقا ی احمد جوادزاده و آقا ی محمدجعفر خوئی و آقا ی حاج میرمحمد منبری اعطای اسلکی هیئت مدیره و آقا یان حاج محمدعلی بیگلری و غلامحسین گلشن و حاج سعید خسروشاهی اعطای علی البدل هیئت مدیره برای مدت دو سال و آقا یمان علی بهنام و حاج میرحسن بلوری قزوینی برای مدت یکسال است با زوسی را دارند در موضوع حق امضاء بطوریکه در اساسنامه مفرد است و از ای ادارای منفردا
  - ۱۰ - مقدار عایدی تقریبی مؤسسه درسال

۵ - ۴۰۴۰
 ۱۲۵ - ۹۱۵۵۵
 ۷۵۰ -
 ۱۱۲ -

دستمزد در صورتی
 چاپخانه سیر
 ۲۸۵۱۴۷
 ۵۵۴۴
 ۱۴۰۴

تاریخ ۴۶/۵/۱۵

شماره ۵۷

جمعیت خیریه نوبل = تبریز
(ثبت شده در اداره ثبت اسناد آذربایجان بشماره ۷)

جناب آقای **محمدحسین خندان امیرالک**

مجمع عمومی جمعیت خیریه نوبل روز **شنبه ۱۳۴۶/۵/۲۰** ساعت ۶ بعد از ظهر در **مقرات جناب آقای مصطفی مصطفی خان شیخ الاسلامی** تشکیل خواهد شد خواهشمند است با توجه به مواد مستخرجه اساسنامه در موعد مقرر حضور بهم رسانیده در تصمیمات و اخذ آراء شرکت فرمائید .

دستور جلسه

- الف - انتخاب بیست (۲۰) نفر عضو جمعیت مرکزی از بین اعضای رسمی برای مدت دو سال
- ب - استماع گزارش هیئت مدیره
- ج - تصویب ترازنامه جمعیت
- د - اخذ تصمیمات مقتضی دایر به پیشرفت مقاصد جمعیت .

رئیس هیئت مدیره جمعیت **توبایی**

بسم الله الرحمن الرحيم - اولین مجمع عمومی جمعیت خیریه "جمله" نوپدید تاریخ سه شنبه چهارم مردادماه ۱۳۳۱ ساعت
 شش بعد از ظهر بنا بدعوت موسسین در منزل غلامحسین امیرملاک تشکیل گردید بعد از حول اکثریت جمعیت الاسلام آقای حاج
 سید هادی آقا خورشاهی بیست ریاست و غلامحسین امیرملاک بیست منشی برای اداره کردن مجلس با رای علنی انتخاب شدند
 اسامی نام "شركت كه متعطل برسی و غیر ماده بود خراشت گردید و با استفسار چرخ و تبدیل بافقای آرا "صوبه بدین توضیح
 كه ماده ۳۶ آن برای همیشه غیر قابل تغییر بماند بعد از ملاحظه اسامی بیست نفر آقایان ۱- آقای حاج سید هادی آقا
 خورشاهی ۲- آقای حاج میرزا هاشم آقا شكوری ۳- آقای حاج میرزا محمد آقا شكوری ۴- آقای حاج سید مصعب شیخ الاسلامی
 ۵- آقای حاج حسین آقا نجیوانی ۶- آقای احمد جواد زاده ۷- آقای حاج میر حسن بلور فروش ۸- آقای محمد جعفر خوشی ۹-
 آقای حاج میر محمود منبری ۱۰- آقای غلامحسین گلشن ۱۱- آقای حاج حمید آقا خورشاهی ۱۲- آقای اسمعیل سلمی ۱۳- آقای
 حاج بیوكهان عفاقی ۱۴- آقای حاج محمد علی آقا سبحانی ۱۵- آقای احمد نواندیش ۱۶- آقای حاج محمد علی سلمی ۱۷-
 آقای علی بهنام ۱۸- آقای حاج محمد تقی بیست اله ۱۹- آقای مهدی احمد آقا خورشاهی ۲۰- غلامحسین امیرملاک با رای علنی
 بیست جمعیت مرکزی خیریه "نوبت انتخاب شدند بلافاصله اولین جلسه "جمعیت مرکزی خیریه" نوبت تشکیل گردید و از بین
 خورشاهی با رای تحققی هفت نفر آقایان حاج سید هادی آقا خورشاهی با ۲۰ رای ۲- آقای حاج سید مصعب شیخ الاسلامی با
 ۱۹ رای آقای احمد جواد زاده با ۱۸ رای غلامحسین امیرملاک با ۱۵ رای آقای مهدی احمد آقا خورشاهی با ۱۳ رای آقای
 حاج میر محمود منبری با ۱۲ رای آقای میرزا شكوری با ۱۰ رای بیست عضویت اصلی هیئت مدیره و آقایان غلامحسین امیرملاک
 سرور و میرزا شكوری بیست عضویت علی البدل هیئت مدیره برای مدت دو سال انتخاب شدند سپس شروع به انتخاب دو نفر
 با زور گردید در نتیجه آقایان علی بهنام و آقای حاج میر حسن بلور فروش با رای علنی برای مدت یکسال بیست با زور
 انتخاب شدند و هر يك از آقایان هیئت مدیره و بازرسان فردا فرد قبول انجام وظیفه نمودند و ضمناً فراروند كه آقایان
 هیئت مدیره ملاحظه مقررات این اسناد و برابر قوانین جاریه تشکیل جمعیت خیریه "نوبت را به هیئت رسانیده و اوراق
 لازم را امضاء نمایند. جلسه در ساعت ده شب خاتمه یافت.

آقای حاج میرزا محمد آقا شكوری	آقای حاج میرزا هاشم آقا شكوری	امضای حاج سید هادی آقا خورشاهی
آقای حاج حسین آقا نجیوانی	آقای احمد جواد زاده	امضای آقای حاج سید مصعب شیخ الاسلامی
آقای حاج محمد علی سبحانی	آقای محمد جعفر خوشی	امضای آقای حاج محمد تقی بیست اله
آقای حاج محمد علی سلمی	آقای حاج میرزا خورشاهی	امضای آقای حاج محمد علی خورشاهی
آقای غلامحسین گلشن	آقای حاج بیوكهان عفاقی	امضای احمد نواندیش
آقای حاج میر محمود منبری	آقای حاج میر حسن بلور فروش	امضای آقای حاج حمید خورشاهی
	غلامحسین امیرملاک	امضای آقای مهدی احمد خورشاهی

بیان عملکرد سال ۱۳۳۶ جمعیت خیریه نوپر -

شرح عایدات	مبلغ جزء		مبلغ کل	
	ریال	د	ریال	د
۱ موجودیهای سال ماضی :				
قیمت محل آموزشگاه صنعتی عصمتیه با هزینه تکمیل و مصارف بعدی	۲۹۷۳۳۴	-		
قیمت محل دبستان پسرانه قدس با هزینه تکمیل و مصارف بعدی	۶۲۴۷۲۹	-		
قیمت اثاثیه آموزشگاه صنعتی عصمتیه	۹۵۰۰۰	۵۰		
« « دبستان قدس	۴۶۲۲۳	۵۰		
« « جمعیت خیریه نوپر	۱۵۷۰۰	-		
طلب از مطالبات طولی المده	۲۷۶۳۰			
بهای کتب کتابخانه دبستان قدس	۱۰۸۶۵			
« محصولات موجودی آموزشگاه عصمتیه	۳۶۵۸			
موجودی نمونه های ارسالی تهران	۱۶۸۰			
« نقد در حساب پس انداز دانش آموزان	۱۴۵۰			
« « در حساب جاری تجارتخانه بوداغبان	۲۹۶۰۷۱	۲۰		
« « در صندوق آموزشگاه عصمتیه	۱۰۸۶			
« « « دبستان قدس	۲۰۰۰			
« « « موقتی تنخواه گردان	۴۲۰			
طلب از فروش ذغال	۳۹۰۰	۲۰	۱۴۳۷۳۷	
۲ درآمد :				
هدایای دریافتی در عرض سال ۳۶	۴۳۲۳۷۶	۲۰		
وصولی از ماهانه های مستمری	۱۱۲۸۶۰	-		
کمک بدبستانهای جمعیت از طرف کمیون مستندان	۲۱۵۵۲۰	-		
وصول از ماهانه های بانوان	۷۹۰	-	۷۶۱۵۴۶	۲۰

تبریز از اول فروردین ماه لغایت اسفند ماه ۱۳۳۶

شرح عایدات		مبلغ جزء		مبلغ کل	
		ریال	د	ریال	د
۳ در آمد متفرقه :					
ماهانه دریافتی ازدانش آموزان متمکن آموزشگاه عصمتیه		۲۲۵۰۰			
ماهانه دریافتی ازدانش آموزان متمکن دبستان قدس		۱۲۹۸۰			
درآمد از کلاسهای شبانه		۱۰۰۰			
دستزد دریافتی از آموزشگاه عصمتیه		۱۵۶۰			
« « از دبستان قدس		۴۵۹			
سایر درآمدهای متفرقه (از دبستانهای قدس و عصمتیه)		۴۰۲۵		۴۲۵۷۹	
۴ تعهدات :					
قروض		۶۲۱۶	-	۶۲۱۶	
تراز		۲۲۳۸۰۸۸	۴۰	۲۲۳۸۰۸۸	۴۰

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بیان عملکرد سال ۱۳۳۶ جمعیت خیریه نوپر -

شرح مخارج	مبلغ جزء		مبلغ کل	
	د	ریال	د	ریال
۱ تعهدات :				
۲ پرداخت تعهد سال ماضی		۱۹۴۵		۱۹۴۵
هزینه فرهنگی				
قیمت پوشاک دانش آموزان پسر و دختر		۷۹۲۸۳		
آموزشگاه صنعتی عصمتیه و دبستان قدس	۵۰	۸۹۳۱		
هزینه عمومی آموزشگاه عصمتیه		۱۱۲۸۴		
» » » قدس		۸۳۱۰۰		
حقوق مدیر و معلمان و مستخدم دبستان پسرانه قدس		۵۲۲۰۰		
» مدیره و عملیات و مستخدمه » دخترانه عصمتیه		۵۲۲۰۰		
۳ هزینه بهداشتی :				
قیمت داروهای مرضای بی بضاعت	۵۰	۹۷۶۱۸		۹۷۶۱۸
۴ مساعداات :				
مساعداات نقدی بلاعوض		۵۹۹۲۵		
پول نان خانواده‌های مستمند و ناتوان محله نوپر		۲۴۲۲۵		
قیمت ۱۷۰۰۰ کیلو ذغال توزیع شده بین مستندان محله نوپر		۴۵۲۲۵		۱۲۹۳۷۵
۵ مصارف عمومی :				
هزینه اداری و چاپ اوراق	۵۰	۳۷۹۰		
حقوق تحصیلدار و محاسب		۳۳۰۰۰		
مصارف دفن و کفن اموات مستمند	۵۰	۱۷۱۰		۳۸۵۰۰
۶ استهلاك :				
استهلاك ۱۰٪ ااثاثیه و لوازمات فنی دبستانهای قدس و عصمتیه		۲۰۱۶۶		۲۰۱۶۶

تاریخ: ۱۳۳۰/۷/۱۹
شماره: ۴۱۹
محل: تهران

حاجی محمد باقر خونی کلکته چی

تبریز

سرای میراسفیل

شماره ثبت: ۱۰۰۰۰
تهران: سرای دلگشا

جناب آقای دکتر اقبال اسفاندار معظم آذربایجان
رونوشت آقای شیردار محترم شهرستان تبریز

اصح نامه شماره ۹۷۰۹ - ۲۰/۷/۱۰ اسفاندار و نامه شماره ۴۹۰۷ - ۳۰/۷/۱۰ شهرداری و محترم میرسانده
رای اینکه آقایان کاملاً مستحق شوند بیست و نوزده ۱۳ قطعه فیوضات حوض النعم حاجی سید هادی آقاخرونها
حاجی میرزاهاشم آقا شکوری دامت برکاتهم تقدیم میدارد و در مقابل فیوضات مزبور چک بانکی یا نمرات تبریز
باسم هردو آقایان صادر و تقدیم گردیده با همانند وجه نیز طبق دستور جناب آقای اسفاندار معظم عمل گردیده
یک ثلث بخیریه نویر و یک ثلث بخیریه راسته کوچه و ندری کم از ثلث به بیمارستان خیریه نادیه گردیده که فعلاً
سید هرمه فقره تحصیل و تقدیم میشود استعدادهایم مفروضه فرمائید پرونده این موضوع را بصدقه و شایسته بشود و چون
در زمان اسفاندار جناب آقای والایار اسفاندار محترم آقای میرفرخانی طبق نامه شماره ۲۸۹۰ - ۲۸/۱۱/۸۴
در همین موضوع بخالت و محل مصرفی هزار تومان را درخواست فرموده بودند چنانکه مقتضی و لازم دانید ایشان نیز
مستحق فرمائید تا دوباره احتیاج به تعادل تراست و تعویب نگردد.

زوجه مأخوذه

۱۳۳۸/۹/۲۶	چک ۱۶۷۶۹ میلی	۱۰۰۰۰۰/- ریال
۱۳۳۸/۱۰/۵	" "	۱۰۰۰۰۰/- ریال
۱۳۳۸/۱۰/۳۰	" ۲۶۵۰۲	۱۰۰۰۰۰/- ریال
		۳۰۰۰۰۰/- ریال

زوجه نادیه شده

۱۳۳۸/۹/۲۶	به آقایان خسروغاهی و شکوری	چک ۲۶۶۵۶ شاهی	۲۰۰۰۰/- ریال
۱۳۳۸/۹/۲۷	" " " " " "	میلی ۳۳۲۶	۶۰۰۰۰/-
۱۳۳۸/۱۰/۱	" " " " " "	شاهی ۲۶۶۵۶	۲۰۰۰۰/-
۱۳۳۸/۱۰/۱	" " " " " "	شاهی ۲۶۶۵۶	۲۰۰۰۰/-
۱۳۳۸/۱۰/۱۱	" " " " " "	میلی ۳۳۲۸۴	۱۰۰۰۰/-
۱۳۳۸/۱۰/۱۱	" " " " " "	میلی ۳۳۲۸۳	۲۰۰۰۰/-
۱۳۳۸/۱۰/۱۴	" " " " " "	میلی ۳۳۲۸۲	۲۰۰۰۰/-
۱۳۳۸/۱۰/۱۵	" " " " " "	میلی ۳۸۰۴۵	۱۰۰۰۰/-
۱۳۳۸/۱۰/۱۵	" " " " " "	میلی ۳۸۰۴۸	۲۰۰۰۰/-
			۱۸۵۰۰۰/- ریال

تبریز ۱۳۳۸/۱۰/۱۸
حاجی محمد باقر خونی کلکته چی
تبریز

رسیدگی شد
شماره ثبت: ۱۰۰۰۰
تهران: سرای دلگشا
۱۳۳۸/۱۰/۱۸

حاجی محمد باقر خونی کلکته چی

تبریز

سرای میراسماعیل

تاریخ ۳۰/۴/۱۳۰۶

ماده ۳۱۹

مجلس ۱۵۰

شماره تلگرافی: خونی تبریز

شعبه

تهران: سرای دلکش

برگ دوم

۱۳۲۸/۱۰/۱۵	موسط آقا یان میانی و میناچی	وجه پارچه نقد	۱۵۰۰۰/- ریال
۱۳۲۸/۱۰/۲۰	به آقا یان خسرو شاهی و شکسوری	چک ۳۳۲۹۱ ملی	۲۰۰۰۰/-
۱۳۲۸/۱۰/۲۰	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	۲۵۰۰۰/-
۱۳۲۸/۱۰/۲۶	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	۷۷۱۱/۷۵
۱۳۲۸/۱۱/۲۰	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	۲۶۰۰۰/-
۱۳۲۸/۱۱/۲۲	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	۵۲۲/۵۰
۲۵۵۶۳۸/۷۵	اطاق بازرگانی تبریز	نقد	ریال

۴۴۳۱۱/۷۵

جمع کل ۳۰۰۰۰/- ریال

باقی

چک شماره ۲۱۵۳۵۲ ملی بخیریه معله نوهر ۱۵۰۰۰ ریال

بخیریه راسته کوجه ۱۵۰۰۰

به بیمارستان خیریه ۱۴۳۶۱/۷۵ ریال

نوشت همین رسید این سه فقره بعد از اخذ تقدیم میشود - غیر از مدارک مذکور چنانکه استاد دیگری لازم

باشد رجوع فرمایند به آقا یان حاجی الاسلام خسرو شاهی و آقا شکوری - با تقدیم احترامات فائقه

Handwritten signature

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

۱۵

فصلنامه گنجینه استاد ۶۴ (زمستان ۱۳۸۵)

شماره عمومی ۱۴۰۱۴
شماره خصوصی ۱۱۰۱۰۱۰

نوع پیش نویس .....
موضوع پیش نویس .....
ضمیمه .....
پاکت نویس .....

جمهوری اسلامی ایران
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

تاریخ تحریر ..... تاریخ ثبت ..... تاریخ خروج .....

ورود
شماره ثبت

ایشان خریدار محترم

در صبح روز ۲۰ شهریور ۱۳۹۵ در تهران در محل کار خود در دفتر سازمان اسناد و کتابخانه ملی
کتابخانه ملی و این کتابخانه را به نام خود خریداری نمودند و در روز ۲۰ شهریور ۱۳۹۵
در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی تهران در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی تهران
کتابخانه ملی و این کتابخانه را به نام خود خریداری نمودند و در روز ۲۰ شهریور ۱۳۹۵
در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی تهران در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی تهران

این سند در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی تهران در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی تهران

مهر سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۳۹۵/۰۹/۲۰

مهر سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۳۹۵/۰۹/۲۰

توجه کننده پاکت نویس

پنجاه ریال

پنجاه ریال

کمیته آرمی اعصاب و روان
جمعیت خیریه نوبر - تبریز

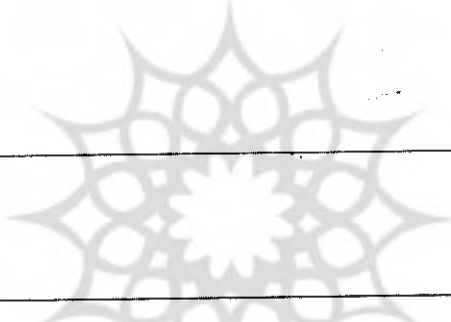
مبلغ پنجاه ریال از جناب آقای ..... بابت کمک به صندوق جمعیت خیریه نوبر واصل گردید

جمعیت خیریه نوبر
۲۶ تیر ۱۳

مجموع این مبالغ کوچک دروهای بزرگ مستمندان را درمان خواهد بخشید

۵۰ ریال

۵۰ ریال

دو ریال

۱۰ ریال

کمیته آرمی اعصاب و روان
جمعیت خیریه نوبر - تبریز

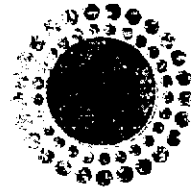
مبلغ دو ریال از جناب آقای ..... بابت کمک به صندوق جمعیت خیریه نوبر واصل گردید

جمعیت خیریه نوبر
۲۶ تیر ۱۳

مجموع این مبالغ کوچک دروهای بزرگ مستمندان را درمان خواهد بخشید

۱۰ ریال

۱۰ ریال

وزارت کشور
شهربانی کشور

از شهرداری استان آذربایجان خاوری
به ریاست سازمان اطلاعات و امنیت آذربایجان خاوری
موضوع: جمعیت خیریه نوپه
شماره: ۳۵-۲-۵۴
تاریخ: ۲۵/۷/۷۷
پیوست: ۲ برگه

اطلاع حاصله حاکی بود که عده ای از تجار و بازاریان هیئت مناسی بنام هیئت ایتم یا جمعیت خیریه نوپه مسئول
فعالیت میباشند لزوماً گرداننده جمعیت فوق بنام آقای مختار صدقی (اشکان نژاد) فرزند جواد
وسایر اعضا هیئت مدیره بشرح زیرین شهرداری احضار و مدارک لازم جهت احراز صلاحیت جمعیت فوق از نامبردگان
اخذ گردید.

در بررسیهای معموله از ردیفهای ۱ و ۲ و ۳ سوابقی موجود که خلاصه آن بشرح زیر میباشند.

۱- احد کاظم زاده فرزند یوسف باتهام اقدام بر ضد امنیت کشور در تاریخ ۲۵/۳/۲۵۲۴ بازداشت و در تاریخ
۲۵/۴/۲۵۲۴ بقید گهیل آزاد گردیده است.

۲- مختار صدقی (اشکان نژاد) فرزند جواد برابرنامه شماره ۱۷۲۸۷ دادستانی لشکر آرتیست
باتهام اقدام بر ضد امنیت کشور زندانی و برابرنامه شماره ۴۲/۱/۱ همان باز پرس بقید گهیل آزاد گردیده
و نیز در سال ۱۳۴۲ باتهام بخش و انتشار اعلامیه مضره تحت تعقیب قرار گرفته است.

۳- حسین بلوری بدون ذکر سایر مشخصات در سال ۱۳۲۸ طبق تشخیص فرمانداری نظامی صلاحیت سکونت در منطقه

آذربایجان را نداشته است.

اینک با ارسال ۶ برگه بیوگرافی اعضا هیئت مدیره (بشرح زیر) و یک نسخه اساسنامه جمعیت فوق خواهشمند
است دستور فرمایند در این مورد نظریه اعلام دارند.

یافته

تسلیم گنجینه اسناد ۶۴ (زمستان ۱۳۸۵)

۱۳۴

به ریاست شهرستانی استان آذربایجان شرقی
سخت‌وزیری
 سازمان اطلاعات و امنیت آذربایجان شرقی

شماره ۲۹۲۴۵/۴۴
 تاریخ ۲۱/۲/۴۶
 پیوست —

در باره جمعیت خیریه نویسر

بازگشت شماره ۵۲-۲-۵۴-۱۱/۲۵ و ۵۲-۲-۵۴-۱۳/۲۶

تاسیس و فعالیت جمعیت خیریه نویر با عضویت ۱- حاج سید هادی خسروشاهی فرزند مرتضی ۲- حاج میر محمود هاشم منیری فرزند میر محمد ۳- حسین انتظارخیر (ملقب به خامه چی) فرزند علی اصغر - میرحسین بلورعامسری فرزند جعفر ۵- مقصود اصل صباغ پور حکم آبادی فرزند ابراهیم از نظر این سازمان بلا مانع است. ضمناً عضویت ۱- مختاراشکان نژاد فرزند جواد ۲- احد کاظم زاده باقوتی فرزند یوسف در جمعیت خیریه فوق بمصلحت نمیباشد علیهذا خواهشمند است دستور فرمائید ضمن اضافه نمودن شرح مورد مشروحه زیر در اساسنامه جمعیت خیریه مزبور در این زمینه مراقبتهای لازم معمول و نتیجه را با یک اساسنامه تصحیح شده باین سازمان ارسال نمایند /

لم رهبر سازمان اطلاعات و امنیت آذربایجان شرقی - لبقوانسی

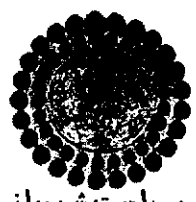
- ۱- تشکیل شعب مؤسسه منوط به تحصیل مجوز قبلی از مقامات ذیصلاح خواهد بود
- ۲- هرگونه تغییری در متن اساسنامه پس از اطلاع و تأیید مقامات ذیصلاح معتبر خواهد بود
- ۳- مسائلی که در اساسنامه پیش بینی نشده و همچنین تدوین و تنظیم آئین نامه اجرائی آن با قوانین جاریه - ملکی مغایرت نداشته و پس از اطلاع مقامات ذیصلاح حین وقوع اجرا گذارده خواهد شد
- ۴- تجدید انتخابات اعضا هیئت مدیره و پروانه مؤسسه با اطلاع و تصویب مقامات صلاحیت دار امکان پذیر میباشد
- ۵- انتشار هرگونه تألیفات و نشریات از طرف مؤسسه با مستی با توجه و رعایت کامل قانون مطبوعات کشور انجام پذیرد
- ۶- دعوت از بیگانگان و مصاحبه با آنان (کسانیکه بنحوی با هدف مؤسسه ارتباط دارد منوط با اطلاع قبلی مقامات ذیصلاح خواهد بود

(Handwritten signatures and stamps)

(Handwritten signatures and stamps)

۵۴-۲-۵۲
 ۲۵۹۶۵۴

۱۱۶-۲۵۵

خیلی محترمانه

سخت‌فیزی
سازمان اطلاعات دینت کشور
س. ۱۱۱۱۱

به ریاست شهرستانی استان آذربایجان شرقی
(دایره اطلاعات)

از سازمان اطلاعات و امنیت آذربایجان شرقی

شماره ۴۵/۳۲۳۸۶۸
تاریخ ۲۴/۱۱/۳۵
پیوست

در باره جوامع غیر سیاسی

مسئله گسترش روزافزون انجمن‌ها - باشگاه‌ها - کانون‌ها و دیگر جوامع غیر سیاسی (به ویژه آن دسته از جامعه‌یکه با عنوان کردن اهداف و اقدامات غیرخواهانه از قبیل ایجاد صندوق‌های خیریه و قرض‌الحسنه نفوذ زیادی در بین مردم پیدا نموده اند) در سطح کشور در حال حاضر بیشکی است که از نقطه نظر حفظ امنیت موجود ضرورت دارد پیش از پیش‌مورد مراقبت واقع تا احیاناً گروه‌ها و دستجات غیرمجاز از موقعیت این قبیل جوامع نتوانند برای اجرای مقاصد ناصواب خود بهره برداری نمایند. علیهذا نظر با اهمیت موضوع خواهشمند است دستور فرمائید بهرامون موارد زیر دقیقاً تحقیق و نتیجه را اعلام نظریه صریح در مورد هر یک از جوامع مورد بحث با این سازمان منعکس نمایند

- ۱ - تعداد انجمن‌ها - کانون‌ها - باشگاه‌ها - بنیادها - شرکتها - جمعیتها - موسسات و دیگر مجامع نظیر آن در نقاط مختلف حوزه استحفاظی بطور تفکیک
- ۲ - شگرد کار هر یک از اهداف مذکور
- ۳ - وابستگیها و روابط با یکدیگر و با مقامات دولتی و محلی و مطالعات فرهنگی
- ۴ - میزان نفوذ در بین قشرهای اجتماعی بخصوص روحانیون - بازاربان - دانشجویان - دانش‌آموزان - کارمندان - کارگران
- ۵ - امکانات مالی
- ۶ - نحوه تشکیل جلسات
- ۷ - دعوت از اعضا برای شرکت در جلسات به چه نحوی صورت میگیرد
- ۸ - وضع ظاهری اماکن و مرکز تجمع
- ۹ - جلسات آنگونه مجامع هفتگی یا ماهانه و یا به شکل دیگری میباشد و معمولاً در چه ساعاتی از شب با روز تشکیل میشود

جناب آقای استاندار آذربایجان شرقی
(۴) ۱۱/۳۵

خیلی محترمانه

۱۰ - تاریخ تاسیس
۵۵-۱۱۶

۳۷ - ۲ - ۵۴
۲۵/۱۲/۱